

Mogjolienik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, év-
negyede 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordantca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1—szór
7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás
után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László
könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-
utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-
nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
Nyilvántartási cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szer-
kesztőséghez címzendők: — Előfizetések s hir-
detési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, hely-
ben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Az elsőfolyamodású kir. törvény- székek és járásbíróóságok szék- helyei.

A „Budapesti Közlöny“ július 11-iki
száma egy miniszteri rendeletet közöl, mely az
elsőfolyamodású királyi törvényszékek és ezek ke-
rületibe beosztott járásbíróóságok székhelyeit tar-
talmazza.

Magyarország összes területén a jegyzék sze-
rint 109 kir. törvényszék és 360 járásbíróóság fog
szerveztetni, mely összámból az erdélyi részekre
22 elsőfolyamodású kir. törvényszék és 63 járás-
bíróóság esik.

A törvényszékek teljes jegyzékét tegnap
számunkban közöltük.

Ebből kitetszik, hogy a miniszterium nagyob-
bára azon munkálatahoz tért vissza, melyet e tárgy-
ban a 25-ös bizytság elé terjesztett volt. Nem is
tehetett egyebet, ha általában következetes akart
maradni.

A részrehajlatlanság követelményének úgy
vélt eleget tenni a kormány, hogy miután az is-
mert előzmények után a 25-ös bizytságban felsza-
parodott többletet egészen meg nem tarthatta,
egygyel sem csinált kivételt, ámbár mi valóban
mest sem bírjuk átlátni, miért ne lehetett volna a
szükséges költséget előteremteni még arra a néhány
királyi törvényszékre és járásbíróásra, egy oly
országban, melyben milliók fogynak el kevésbé
fontos és kevésbé sürgős dolgokra is, mint a minő
egy jól rendezett igazságszolgáltatás.

Azonban meg kell vallanunk, hogy e részben
post festum magunk is elkésettnek tartunk minden
további észrevételt.

Hasztalan sajnálnók például már most azt is,
hogy némely törvényhatóság egy kir. törvényszéket
sem kapott, akkor, midőn más, oly megyében
vagy széken, hol eddig csak egy ily törvényszék
létezett, most kettőt is ad a legújabb miniszteri
rendelet.

Azon helységek némelyike, melyek ilyenre
számítottak, de nem kaptak, azzal vizsgálatlathaj-
magukat ezuttal, hogy legalább a telekkönyvi ha-
tóságot sikerült kivívniuk járásbíróóságuk szá-
mára, jóllehet vannak olyanok is, melyek még e
kedvezményben sem részesültek, holott ezt az ot-
tani nemzetgazdászati érdekek megkívánták volna.

Az illetőkre nézve tán hathatósabb vizsgá-
lóg szolgálni az, hogy a törvényszékek jelenleg
szervezendő székhelyei nincsenek az örökkévaló-
ságra számítva, ugyanis az 1871: 32. t. cz. 7.
§-lye értelmében két év múlva az ez időszert
foganatosított egész munkálatnak meg kell vizsgál-
tatni, s nincs kizárva azon eset, hogy ha alapos
adatok s gyakorlati tapasztalat alapján, itt-ott még
egy kir. törvényszék felállításának szükségessége
mutatkoznék, ne nyerhessék meg azt épen azon
helyek, melyek annak birhatásától ez alkalommal
eltek.

Az igazságügyi szervezés ezek szerint a tör-
vényszékek székhelyeinek kijelölésével kezdetét
vette; következik a személyzet kinevezése.

Erre nézve pályázatot hoz a hivatalos lap az
első folyamodású kir. törvényszékeknel szervezett
elnöki és kir. ügyészi állomások betöltése tár-
gyában.

Az új igazságügyminiszter — mint látszik —
előbb az elnöki székeket szándékszik betölteni s a
többi személyzet kinevezésére nézve ezektől fog
véleményt kérni.

Igen helyesen. Az igazságügyminiszter nincs
abban a helyzetben, hogy azon több ezerre menő
folyamodások képességét és megbízhatóságát egy
maga kellőleg megítélhesse.

Ezt a saját vidékük folyamodóit közelébb is-
merő törvényszéki elnökök sokkal czélszerűbben
eszközölhetik. A mit annál inkább helyeslünk, mi-
vel meg vagyunk győződve, hogy az igazságügy-
miniszter részrehajlatlan bölcs tapintata azokat fogja
az elnökségre kiszemelni, a kik erre legképesebbek
és egyszersmind legméltóbbak is.

E felett czélszerű volna ezeknek utasításul
adni, hogy a többi törvényszéki állomások elnyeré-
sért folyamodókról adandó véleményes jelentéseiket
alaposan indokolják, s fejtsek fel a méltá-
nyosság és igazság alapján részletesen, miért
ajánlják ezt és miért nem ajánlják a másikat.

Mindenesetre jó lesz a részrehajlás, s az
annyira lábrakapott protectio útját kellőképp elzárni.

Berlin, jul. 10. 1871.

T. szerkesztő ur!

Még csak néhány sort. Itt álltunk és aquarium s
más intézetek is nem az állam, hanem részvénytársasá-
gok kezében vannak, kisebb helyeken pedig maga a
város kezeli.

Nálunk is van sok bank, s vajjon nem lehetne-e
még ily részvények alapján valami effélének is alapját
letenni? Különbön ez a város kötelessége, s nem nézheti
el, hogy más kezdjen, a nélkül, hogy önmaga ellen ne
vétkézne. A berlini aquarium alig 4—5 éves, s már is
egyetlen a maga nemében egész Európában. Ezeknek
sem volt mindenki, hanem építnek most is, s mi mért
nem követjük.

A jelenleg nem lakott, 600 szobával bíró királyi
kastély termei vakító fényűiek: tömör ezüst, művészi ki-
viteli asztalok, tükörkeretek, az egyik teremben egy
karzat tömör finom ezüsből — az egyik falon 9 nagy
finom arany tábla, mintegy 3 láb átmérővel, művészileg
összeállítva, tükör alapra — meglepő látvány; — egy
roppant hosszú terem falai mind festményekkel berakva,
a többek között az egyik Vilmos királynak a mult évben
történt megkoronázását ábrázolja nagy terjedelmű vász-
non. Az én figyelmemet leginkább megragadta II. Katalin
orosz czárnő, Nagy Frigyes és Bonaparte Napoleonnak,
mint consulnak képe. Napoleon ágaskodó tüzes paripán
ül, a csaták hevében parancsot osztani siet. Mélységet
jelentő szeméből szikrák lövellnek, soványan mondható
arozza benső erőről tanuskodik, három szegletű fövege
alól homlokán lecsingő rövid hajtsinsei tán a nagy gon-
dotokat és terveket fedezik és takargatják, úgy áll ott,
mintha csak az égbe akarna felugrani ezen még ifju
ember. Sokáig néztem e nagy lovagképet és Katalint.
Napoleonnak életnagyságu szobra is van a muzeumban,
mely már magas, telt, kemény férfut ábrázol, s erről azt
állítják, hogy legtalálabb alakja I. Napoleonnak vala-
mennyi között. A kastélyban az egész porosz uralkodó-
ház megvan kezdetétől fogva. Még az épület egyik osz-
tályában levő udvari kápolna lepelt meg egyszerű bibliai
tárgy freskóival — köztök a próféták, evangelisták és
apostolok alakjai, a végvácsora, a golgathai jelenet, a
bűnös asszony története stb. E kastélynak két nagy ud-
vara van; az első udvar közepén nagyszerű érecesopor-
tozat életnagyságot sokszorosan meghaladólag — Kistől
— 1865-ben állítva: Szt-György ágaskodó lovon ül,
melynek szügyébe alólól nagy sárkányok vágják kör-
meiket és gyilkos fogaikat, s farkaikkal helybékötötték
a lovat; György fegyverekkel igyekszik magát és lovat
megmenteni. Melegpő. A Lustgartenre nyíló kapu előtt
kétfelől — a mint tán említettem régebben — újból két
érecesoportozat nagyban: egy-egy kemény ember kan-
társzaron tart egy-egy ágaskodó tüzes paripát. E két
esoportozatot 1842-ben ajándékozta Miklós czár, s a
szt-pétervári báró Clodt művei.

Mindenütt van művészeti dolog bőven. Fájdalom,
hogy csak nálunk nincs!!! Dersi József.

Székelv-Keresztur, július elején 1871.

Minden mozzanat, mely a hazának egyik, vagy
másik pontján az oktatás és nevelés ügyében történik:
kell hogy érdekelje egyfelől az általános, de másfelől és
kiváltképen a nemzeti művelődés érdekében működő napi
közlönyök és folyóiratok olvasóit; igen, mert az ilyen
nevelésügyi mozzanatok mentől sürűbben és különbözőbb
vidékekről jelentkeznek a sajtó terén: annál biztosabb
fokmérő a nemzet műveltségi állásának.

Ez igazság megdölgéséből kiindulva nem törtom
fölsőleges dolognak értesíteni a „K. Közlöny“ olvasóit
egy ünnepélyes mozzanatról, mely a székelv-kereszturi
unitár. gymnasium körében a mult hónap utolsó napján
az érdemsorozatok felolvasása és a pályadíjak kiosztása
után folyt le és koronázta meg az iskolai év végét. —
Ekkor igtatódott be ugyan is, a mily diszes ép oly fontos
felügyelő gondnoki hivatalába mlgs Dániel Gábor ur, a
kit az unitáriusok mult évben tartott egy. fötanácsa a
sz.-kereszturi unitárius tanoda tovább építése körül ki-
fejtett nagy buzgósa és áldozatkész fáradságai elismeré-
süül — mint a melyekből jövőre nézve is a legbizto-
sabbban vonhatni le az üdvös következtetéseket — az
említett gymnasium egyik felügyelő gondnokává egyhan-
gulag megválasztott.

Miután sz.-kereszturi egyh. környéki unitár espe-
res t. Arkosi Dénes ur a legszívélyesebben üdvözölte
volna új hivatalában a megválasztott felügyelő gondnok
urat és a kinevezési hivatalos okmány igazgató tanár
Marosi Gergely atyánkfia által felolvasatott volna: a
szívől származott éljenek elhangzása után az egyházi
tanács méltó választottja a minden rendű és rangu s több-
féle nemzetiségű és felekezeti diszes közönség és tanuló
ifjuság, közepette lényegileg ilyenképen szólott:

En — ugymond — a legnagyobb megtiszteltetésnek
veszem azt a hivatalt, a melybe most a méltóságos egyh.
fötanács választása folytán ünnepélyesen beigtattatom.
Mert avagy mi lehet nagyobb megtiszteltetés egy hazafira
nézve, mintha az oktatás és nevelés feletti gondnoksággal,
ellenörködésével bízatik meg; a minek elhaladásától,
virágzásától függ egyfelől nemzetünk fennmaradása és
boldogsága, másfelől pedig egész hazánk vallás- és
nemzetiségi különbség nélkül. A mit eddigelé a nevelés,
közlebről pedig ózen sz.-kereszturi gymnasiumunk
elhaladása érdekében tenni igyekeztem, azt nem juta-
lomért, nem elismerés reményében, hanem hazafias és
vallásos érzés szülte kötelességből cselekedtem. A mi
már az ezutáni hivatalos teendőmet illeti: nagyokat nem

igérek, mert inkább akarok a tettek mint az ígéretek
embere lenni, hanem teljes erőmből törekedni fogok
arra szent vallásom és hazám iránti szeretetből kifolyólag,
hogy ez a gymnasium, mely a vallásos és hazafias áldo-
zatköszőség folytán külsőképen oly szépen és tekinté-
lyesen megnagyvabodott és átalakult, belsőképen is
mind nagyobb és nagyobb gyarapodást, intenzitást
nyerjen; s hogy ez megtörténhessék: arra nézve a leg-
komolyabban fölkérem ez ünnepélyes órában egyfelől a
tanár és köztanító urak, másfelől a tanuló ifjuság lelkes
közreműködését, nemcsak, hanem ezenel ki is nyilat-
kozatom, hogy fontos hivatalomból kifolyólag főképen a
tanár és köztanító urak sáfárkodása felett a legszigorubb
fogok ellen örködni annyival is inkább, mert minden
hivatalbeli hanyagságot többé avagy kevésbé sajnosan
érez meg ugyan a közügy, de kivált a tanítók netaláni
mulasztásai egész nemzedékekre hatnak kártékonyan
vissza. Beszédje végén nagy lelki örömet fejezte ki a
felügyelő gondnok ur affelet, hogy a szóban forgó in-
tézet növendékei között különböző vallásfelekezeti és
nemzetiségű ifjakat lát és hall egymás mellett békében és
nemes versenyre kelve haladni a humanizmusnak mind-
nyájunkkal közös és magasatos czélya felé, mint a mely
elvégre is mindenféle — legtöbnyire félreértésből szár-
mazó — nemzetiségi és felekezeti féltékenykedéseket el-
oszlítani, minden differentiákat a kölcsönös felvilágosodás
és egymás megértése folytán kiegyenlíteni, egyedül vagon
hivatva; s óhajja szívöl, hogy ez a békés egyetértés,
egymás megbecsülése az intézetnek majdan férfiakka
teendő munkás tagjai közvetítésével az iskolai falakon
messze kívül hasson át a társadalmi életbe, a közhaza,
közszabadság és boldogság mindnyájunk által annyira
szükségelt érdekében.

A tanítói kar és tanuló ifjuság nevében igazgató
tanár Marosi Gergely idévelte az ujonnan választott fel-
ügyelő gondnok urat, mintegy ilyen formán elmélkedvén:

A legösztömből örömmel üdvözölöm én is méltósá-
got ez ünnepélyes alkalommal a tanítói kar és a tanuló
ifjuság nevében.

Öszinte örömmel azért, mert az egyházi főhatóság
méltóságodat nem valamely jó remény fejében — a mi
fájdalom! nem egyszer csalni is szokott — választotta
meg székelvkereszturi tanodánk egyik felügyelő gondno-
kává, hanem miután méltóságod ezen intézet emelése
érdekeiben tanusított tettei által magát az intézet gondno-
kának lenni csaknem minden közelebről érdekelték sze-
mei előtt fényesen bebizonyította és ezek áment mondanak
reá: a méltóságos egyh. fötanács csak a legfőbb jóvá-
hagyás és szentesítés pecsétjét nyomta a józan közvéle-
mény által kiállított bizyonyítványra, csak mintegy a ke-
resztelési műtetet hajtotta végre, az ismeretes ígétet köt-
vén ez által lelkiünkre: Ez az én szerelmes fiam, kibem
lelkem kedvét lel, ötet hallgassátok, illetőleg az ő jó
tanácsadásait, s minden jó tanácsnál szebb és hatósabb
példáját kövessétek ezután is — kiki a maga tehetsége
— és hatásköréhez képest — a gondozása alá bízott
tanoda és így a saját javatok, boldogságok érdekében!

Igen! méltóságod valósággal volt gondnok az-
előtt, mielőtt név avagy cím szerent meglett volna. S
igy van ez jól, így van ez örömdeszen; mert jaj an-
nak az intézetnek, a melynek gondnokairól el lehet
mondani: „multi sunt curatores non re sed nomine“ ad
normam: „multi sunt homines non re sed nomine.“ S
ha különben mi ez intézet tanárai nem mondanók el
egyszer nyilvánosan, szívünk mélységéből kifolyólag a
Jézus tanítványainak szellemében azt, hogy: „Adott le-
gyen, a ki jött volt az urnak nevében — ezelőtt szinte
négyekkel a kereszturi unitár. gymnasium tanárainak
szerény körébe azért, hogy komolyan és behatólag érte-
keztek velök e gymnasium épületének a kor szükségéi-
hez és a népesség arányához képesti megnagyobbítása
és átalakítása felől: ha mi mondom ennek az érzelmenek
egyszer nyilvánosan hangot nem adnánk: az ezen érte-
kezés folytán ide került kövek és az ezeken nyugvó diszes
falak szöfalának meg... a méltóságod buzgó fáradozá-
sainak, vezérkedésinek elismerésére, méltányolására. —

Örömmel üdvözölöm méltóságodat azért, mert a
nevöknek valóban megfelelő gondnokok az iskolának
legfőbb éltető elemei, s ha áll az, a mit a tisztelendő
esperes ur a római nagy szónok és államférfi után a ta-
nítókról felhozott, hogy ok az ifjuság tanítása és neve-
lése által a legnagyobb szolgálattal teszik a hazának és a
társadalomunk, bizonyára áll ez az ezen tanítás miként
folyására buzgóan felügyelő, az efelett lelkiösmeretesen
ellenörködő gondnokokról is, mert ezek együttesen esz-
közlük legfőképen azt, hogy a hazának mentől számosabb
pontjain minden névvel nevezendő szükséges jó iskolák
álljanak elő és virágozzanak.

És aztán ezek a jó iskolák minek lesznek éltető
elemei?

A nemzet és a mindnyájunkkal közös haza hatal-
mának, fennmaradásának. „A tudományos emberfő
mennyisége egy nemzetnek igazi hatalma.“ Ugymond
halhatatlan Széchenyink. Olyan igazság ez, melyet főleg
korunkban és a szemek előtt borzasztó tanuságképen
lefolyt világrázó események után nem lehet eléggé ismé-
teln. Nem lehet elégszer és elég hangosan kiáltani, hogy
a mely nemzet, nemcsak kevés kiváló férfiakat, hanem

annak mentől nagyobb részét, mennyiségét értve: nin-
csen megérve értelmileg és erkölcsileg a szabadságra:
az szabad bármintemű ha annál liberalisabb institúciók és
alkotmányformák mellett sem tud lenni; mert ha érzel-
mileg nincs megérve el lehet ámitani, ha erkölcsileg
nincs megérve, meg lehet vesztegetni s mindkét esetben
vak eszköz lesz akár a despotismus, akár a demagogia
kezében.

Mindezeknél fogva bátran állítom méltóságoddal
egyetértőleg magam is, hogy nincs, nem lehet nagyobb
megtiszteltetés egy honfira nézve, mintha azt akár a
magas kormány figyelme, akár hitrokonainak avagy pol-
gártársainak bizalma főleg a jövő nemzedék értelmi és
erkölcsi érettségére szolgáló nevelés feletti ellenörködés-
sel tiszteli meg; és nem emelhet senki magának disze-
sebb és állandóbb emlékoszlopot a hálás utókor előtt,
mintha erre a bizalomra hivatali buzgósa által méltóvá
teszi önmagát. Bizonyára nem! főleg most, midőn fa-
taliter önző és fillérkedő korunkban az erkölcsi és be-
csületbeli kötelességek, az ugynevezett „nobile offi-
cium“ ok igaz hívei és bajnokai mindinkább ritkulnak.
Hogy pedig mi ebben a részben méltóságodtól a legjob-
bat várhatjuk: arról biztos kezesseget nyujtanak nekünk
az eddigelé tanusított és minden Demostenesnél szebben
beszélő tények.

Ezért nagy és őszinte a mi szívünk öröme a méltó-
ságod gondnokká választatása felett, s teljes lelkiünk-
ből kérjük a mindenhatót, hogy a méltóságod becses
életét hazánk és anyaszentegyházunk javára, névszerint
pedig ezen sz.-kereszturi tanodánk valódi gondozására
sokáig és jó egészséggel tartsa meg! Eljen!

A diszes és lélekemelő ünnepélyt jól sikerült hár-
monias ének zárta be. —i—ly.—

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Felad. jul. 15. 11 ó. — p. d. e. — Ér. 15. 11 ó. 25 p. d. e.

Berlin, 14. Diplomatikuskörökben ko-
molyan beszélnek a szent szövetség új alakulá-
sáról, a modern államviszonyoknak megfelelő
alkalmazással. Félhivatalos sajtó utasított
császárságok összetartásának üdvösségét Eu-
rópa érdekében megvilágítani.

Páris, 14. A haditörvényszék összehi-
vása foglyok fölfedezési következtében két
hétre elnapoltatott. A város népszázmillió köl-
csönt köt.

Florenz. Politikai körökben meg van-
nak győződve arról, hogy Frankon és Ausz-
tria-Magyarország csak jó tanácsokkal éltetik
a római curiát.

Páris. A kormány 1500 szétszedhető
fabödét készítettett az Uj-Caledoniába szállí-
tandó commune-foglyok számára.

Bécs. Az osztrák-magyar külképviselet-
ben nevezetes változások fognak történni,
Berlinbe egy ott kedvelt egyéniség fogja a
Monarchiát képviselni.

Legújabb táviratok.

Páris, jul. 12. Thiers Párisba érkezett. A vidéki
tudósítások a megszállott departementokból folytonos
surlódásokat jeleznek, melyek a poroszok érzékosko-
dásai miatt keletkeznek.

Berlin, jul. 13. A „Prov. Corr.“ kiemelve a
jelenlegi francia kormányának lényegesen megszárdított
állását, — ezeket mondja: Németország elfogulatlanul és
csendesén fogja szemlélni a nagy szövetség ország benső
fellendülése nekünk nem okozandó semmi aggodalmat;
annál kevésbé, mert Németország hatalmas benső ki-
fejlődése is egész bizonyossággal remélhető. Annál
ösztintebben kívánandja tehát egész Németország, hogy
Franciaország ne csak saját békéjét, hanem a többi ha-
talmakhoz való becsületteljes viszonyokat is újra felta-
lálja. Németország szabályszerű képviseltetése Francia-
országban csak az egész francia területnek odahagyása
után fog ismét érvényesíthető.

Bécs, jul. 13. A „N. Fr. Pr.“ berlini távirata sze-
rint Elsass fontosabb városai, a mennyire lehetséges, a
francia vasutvonaloktól függetlenül, közvetlenül szint
által fognának összeköttetni. A Franciaország által en-
gedélyezett belga társulat a bir. kancellári hivataltól
engedélyt kapott a vasut tovább építésére.

Konstantinápoly, jul. 13. Ignatieff tábornok
jul. végével hosszabb szabadságra megy Oroszországba.
München, jul. 13. Hyacinthe atya levélben teljes
hozzájárulást fejezte ki Döllinger és társainak a német
püspökök ellenében tett nyilatkozatához.

Bécs, jul. 13. A „Pr.“ római távirata jelenti: A
curia és az olasz kormány közt közlekedés van kiltásban.
Az olasz kormány felüggeszté az egyházi javakra von-
natkozó törvény behozatalát.

Bécs, július 13.

A reichsrathi delegatió ma a hadi budget feletti
részletes vitákat folytató. A „csapatok“ cziménél Rech-
bauer kiemeli a költségek roppant növekedését 1869.
óta; ennek legfőbb okául a lovasság kiadásait állítja.
Szólvó kiemeli, hogy a lovasság felemelt béke állománya
mi által sincs igazolva; az a védtörvényen sem alapszik.
A mindenféle létező békés viszonyok ily felemelt béke-
állományt nem tesznek szükségossé.

A csapatok kiadásainál máskülönbön is lehetne
megtakarításokat eszközölni; a hadi kormányzat bőven

beértheti a bizottság által indítványozott összegekkel. Czerkowski kijelentette, hogy ő nem bizik oly nagyon a békében mint előteszöl.

A delegációnak egyébiránt nem hadi-, hanem béke-budgetet kell megszavaznia. Szózik arra utal, hogy a delegáció bizottságának többsége a lovasság béke-állományának felemelése mellett nyilatkozott. A bizottság által indítványozott törlek könnyen csorbíthatják a hadsereg harcképességét; szózik ennél fogva mintegy 4 millióval többet indítványoz a hadi budgetbe felvételni.

Smolka Rechbauer ellen polemizál; kimutatja, hogy Porosz- és Oroszország részéről nagy veszély fenyegeti Demel oda utal, hogy a bizottság a maga tételeit az 1869-ki zárszámadás eredményei szerint állította fel; azok 4 millióval többet tesznek, mint ama zárszámadás eredménye.

Mertens a lovassági békeállomány felemelésének szükségét hangsúlyozza, s tekintettel erre, közvetítő összeg gyanánt mintegy 3 1/2 millióval indítványoz többet, mint a bizottság megadott javasló. Kuhn hadügyminiszter kimutatja, hogy a hadi budget, tekintve a birodalom nagyobb védképességére — minden előbbieknél csekélyebb; kijelentette, hogy a Czerkowski által indítványozott összeggel csak igen bajosán jöhetne ki. Szavazásnál Czerkowski indítványa elvetett és Mertens elfogadtatott.

A „szekerészet” című Czerkowski a bizottság által javasolt összeget felemeltetni indítványozza; de indítványa elvetett; s a bizottság javaslata fogadtatott el.

A katonai határőrség eköz szűksége a bizottság indítványa szerint egyhangulag elvetett. Giskra a rendszeres békebudget felállítását mellett szólal fel. A hadsereg szervezetét helytelennek mondja, mert pénzügyileg tönkre teszi az államot.

Szózik tiltakozik végül Beust nyilatkozata ellen hogy t. i. fegyverkezni kell, mert béke van. Beust helyreigazítja a maga szavait. Ő azt mondja, hogy béke idejében leginkább keresztül lehet vinni a hadsereg szervezését, mert az, ily körülmények közt semmi okot sem ad félreértésekre.

A hadügyminiszter a határozati javaslat ellen szól, mert az indítványozott enquete bizottság alkalmasságát a hadsereg szervezetének megváltoztatását kívánhatná; ez pedig a legfőbb hadur jogaiba való beavatkozás lenne, a mit ő megóvni van hivatva. Erre a resolutio, valamint az ordinarius összes többi czime vita nélkül elfogadtatott.

Az extraordinarius tárgyalása alkalmával némi zajongos keletkezett Falkenhayn azon indítványa felett, hogy a vártüzérségi anyagszerkezégre nagyobb összeg kiatartassék be.

Giovanelli helytelennek állít egy előbbeni szavazást; a miért most névszerűt szavazást kíván, a mit a baloldal nem fogadott el. Erre igazított vita keletkezett a jobb és a baloldal közt. Costa constatálja, hogy egy delegált mindannyiszor felkelt, minél fogva több volt a szavazat, mint a jelenlévők. Falkenhayn indítványa elvetett s a kormány számtétele elfogadtatott.

UJDONSÁGOK.

Vidékről az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez beküldendők.

A városi főispánok kinevezése legközelebb meg fog történni. Mint hírlék, 15 városi főispán már ő felségének fel is terjesztetett.

A ministertanács jul. 13-án a fővárosi rendőrség kérdésével foglalkozott. Elvileg kimondatott, hogy az az állam által kezeltessék, de oly módon, hogy a fővárosi municipium hozza a rendőri statumokat, s

ezeket az állami rendőrség közegei hajtják végre. A rendőrség administratív és igazságügyi része egymástól el fognak különíttetni, s a rendészeti ítéletek bírói közegek által fognak hozatni.

Fiumében erősen buzgokodnak a magyar Lloyd-gőzhajóársaság létesítésén.

Az igazságügyi magyar kir. minister a maros-vásárhelyi királyi tábla kerületére felállított esküdtsekhez sajtóügyi vizsgáló bírót Kovács János, ottani királyi táblai fogalmazót nevezte ki.

Fogaras, jul. 10. 1871. Csapás csapásra jön. Még csak egy-két nappal is ezelőtt, részint ezelőtt réteink, vízben álló boglyáink és eliszapolt veteményes kerteink látásán tűnődünk, panaszokdánk: s ma már városunk „Vadkert” nevű részének utcái csonakázható patakokká változtak: pinczéink vízzel telvék, s a nevezett város részalakói kiszorultak házaikból; mert a víz néhol az ablakon is tudol bé. Mi lesz velünk! Ki fogja letérőlti szenvedő polgáraink szeméről a fájdalom könyveket, melyeket pusztulásának kínos érzete sajtolt ki belőle! Ki fogja bár némileg kárpótolhatni a veszteségeket, melyeket felakadt izlete, elpusztult veteménye, megromlott gazdasági épülete s omladozó házaiban szenved. Ennyi csapás után, szemben az eshetőségekkel, elfogul az ember szive látva azt a sok nélkülvő, szenvedő polgárt. Vajha segíthetnénk e népek helyzetén, mely vesereségét magára hagyatva viseli! De miután országoszerre oly számtalan helyen ismétlődtek a különféle elemi csapások, alig hiszem, hogy a magas kormány találhasson módot minden egyes szenvedő megvizsgálására. Holló Kázmér.

Három év mulva már lesz Pestnek boulevardja. A váciúti, az országúti s másországúta boulevardok részletes tervei már készek, s ez évben már hozzá kezdenek az előmunkálatokhoz. A főútnak 5 öl lesz a szélessége, mellette 8-8 láb szélességű tér a közúti vaspálya számára lesz elválasztva gránitsegélyzettel. Ezután 4-4 lábnyi tér a fasor számára, mely csupa gesztenye-, hárs- s platánfákból fog alkotatni. Két oldalon mellékutak a fogatok, bérkocsik számára — a főt a terhes szekereké — s két szélén tágas kényelmes gyakorjárdák, s ezek fölött a nagy palotaszéri házak. „O.”

Bednark Albert levelet intézett a belügyminiszterhez, melyben tudatja, hogy a tüvész ellen csatlakozó gyógszert fedezett fel, melynek titkát 5000 ftért kész átengedni a kormánynak. A belügyminiszterium a különös iratot leküldötte Buda városához, hogy véleményét mondjon felette.

A „N.-Várad” írja: Tegnap jul. 13-án reggel 9 óra tájban a Zöldfaútcza egyik háza előtt nagy csődülés volt, s midőn kérdeztük: mit jelentsen az? következő eseményt beszélt el egyik ott álló uri ember. Paukernő késművésnö egyik segéde beleszeretett gazdasszonya 13-14 éves leánykájába s meg is kérte a leány kezét mamájától. A mama azonban visszautasította a leányt, mondván, hogy leánya még kurtá ruhát visel s így rá ér várakozni. Ez a leányt elkésztette és tegnap reggel 9 óra előtt valamivel beiment a szobába, hol anya és leány együtt ültek, s egy kis revolvert vont elő, melylyel a leányra lőtt. Azután magát akarta agyonlőni s mint mondják három lövést tett is, de egyik golyó sem találta jól. Midőn e sorokat írtuk, még élt s elszállították a megyei kórházba. A leány sebe, mint halljuk, nem veszélyes; eszméletén van s az orvosok a legnagyobb reményt kötik életéhez. A fiatal ember azonban aligha marad életben.

Fogarasy Mihály kath. főpásztorunk ő nagyméltósága a Maros-Ludason építendő kath. templomra 1000 ftot, a turi r. kath. egyháznak egy beszerzendő

orgonára 100 ftot, a gerend-kereszturi r. kath. kántortanító számára vásárlandó földre az ottani egyházi pénztárból 100 ftot engedélyezvén, ehez sajátjából 200 ftot, a csik-szentléleki, zsigódi, szent-királyi és szent-imrei jégkárosultaknak 400 ftot s a homoród-karácsonfalvi jégkárosultaknak 100 ftot méltóztatott adományozni.

Megrendítő eset történt e hó 6-án a Tisza Dobb mellett horgonyzó „Ipar” nevű kis gőzös fedélzetén. Délájban volt s az egész legénység a fedélzeten, a hat-jótitstiek pedig kabinjeikben. A hajó előfedélzetén ült egy matróz, valóságos herculesi alak, s épen ebédjét költötte el, mit fiatal felesége hozott, a ki szakácsné volt a hajón. Fialat házasok levén, evés közben elkezdtek egymással enyelegni, s az enyelgés annyira ment, hogy az óriás erejű ember megragadta nejét s kitarítá a hajó korlátján, tréfából azzal fenyegetvén őt, hogy a vízbe ejti. A menyecske oly nagyon bizott férje erejében, hogy még a víz felett lögva is folyton nevetett, kacagott s vidoran kapaszkodott férje nyakába. De a mint a levegőbe eviczkélt, lábával felnyitá a korlátot, mire mindketten elveszték az egyensúlyt, belebuktak a Tiszába. A vízben épp azon helyen a hova beestek, mely örvény kanyarg s a matróz, bár kitünő uszó volt, átlevén öelve nem bírta magát terhével a víz fölött tartani s mindketten elmerültek.

Ertesítés. A dévai állami tanítóképzőben a folyó évi hathéti póttanfolyam augusztus 10-én fog megnyitani. Az előadások, mint a mult évben is történt magyar és román nyelven fognak tartatni. A tanítók 50 kr. napidíjban és a körülményekhez képest ingyen szállásban is fognak részesíttetni. Az igazgatótanács idei július 3-án tartott gyűléséből. Déva, 1871. július 6-án. Koós Ferencz, id. igazgató és az ig. tanács jegyzője.

Midőn ezen sorokat írom, Déva város felett erős mennydörgéssel és villámlással összekötött felhőszakadás vonult keresztül délután 6 órakor. Tegnap Boitza és Vajda-Hunyad környékén roppant jégeső hullott.

Talált nagy mennyiségű régi pénzek. Az első bányási határőrség Klotnic nevű községében Podunovac Ostoja nevű határőri szántóföldje felszántásánál 10 arany és 2046 ezüst pénz talált. Klotnic községe közel fekszik a szigetvári Zrinyi Miklós hajdani egyik erős várának, Bruvno várának romjaihoz. A pénzek közt van számos velencei ezüstpénz Dandolo Ferencz, Lorenco Celsi, Contarini Andrea dogék képeivel: az ezüstpénzek nagyobb része azonban magyar. Az aranypénzek közt van 5 db. I. Lajos magyar királytól, 2 db. Contorini doge, 1 db. Cornaro doge és 3 db. Dandolo velencei doge korából. A talált pénzek közt a legrégebb 1329-ből, a legújabb 1382-ik évből való. Mint az „Agr. Ztg.” értesül, a horvát bán már megtette az intézkedéseket a pénzek megvétele iránt.

Szerlem tragédiája. Az egyetemterti Kle-novics-féle czukrászának egyik segéde két évig állt szerelmi viszonyban a házmester lányával. Az apa tudója lett a dolognak, s hogy a lányt megmentse, tegnapelőtt Bécsbe szállította valami rokonához. A fiatal czukrász-legénynek nagyon keserű lett az élet, ma reggel tehát 8 óra tájt szobájában, mely a házmesternek tőszomszédságában van, revolveréből egy lövést tett szíve felé; a hibás irányú golyó azonban csak vállába furdott. A házmester a durranásra be szaladt az öngyilkoshoz: ez rá lőtt boldogsága megrontójára s szétzúzta egy golyóval annak karját. A két egymásután következő lövésre az udvarbeli fotográfus rohant a végzetes szobába; a kétségbeeset szerelmes ép akkor czéloz önszívének, de midőn meglátta az új akadályt, ezt is le akará teríteni. A markos ember pedig rögtön kórházba szállítottatá. A kétségbeeset szerelmes még maga be tudott szállni a kocsiba.

Czibalom a katonai bandában. A budai Elipsen tegnapelőtt a katonai zenekarban egy czibalmos is volt, eredetileg cigány, és kitünő czibalmos pompában pengetve nagyobb lelkesedést idézett elő, mint az egész katonai banda. A németek „juhühé”-tak rettenetes módon. Még megérjük, hogy a büszke magyar nemzeti-ségét a megvetett cigányok fogják megmenteni s érvényre juttatni.

Egy temesvári kisasszony, a ki már túl van egy kicsit az ifjuság tavaszán, egy ottani úgyöknök azt igérvé, hogy ha őt fokötő alá juttatja, 300 ft ad neki. Az úgyöknök megszerezte a kívánt férjet, de a boldog menyecske most vonakodik megadni neki a kikötött összeget s 20 ftot ajánl neki. Nem nagy bók a férjre, ha csak annyire becsüli. De miután a házasságszerző többre becsüli a férjét, mint az asszony s nem elégszik meg a le-szállított díjjal; törvény elé vitte ügyét s érdekes folle-dezéseket igérvé.

Páris járdái, mint tüzelő-anyag. A had-járatok alatt Párisból a tüzelő-anyagok igen nagy mennyiségben vitettek ki, s eltekintve a boulognei erdőcske kivágott gyönyörű fáitól, sajátosságos tüzelő-szert fedeztek föl. Tudvalevő dolog, hogy Párisban az utcájárdák kö-vezetét földszurok (asphalt) helyettesíti. Az összes járdák térfogata 555,550 köböl foglalt magában; melynek azonban fele a földszurokhoz kevert homokra vonandó le. A földszurok fuvas vagyis élesztés nélkül nem igen ég; de ezen is segítettek. Le Troost oly kályhákat készí-tett, melyekben a földszurok kitünően ég. S már 1870. évi novemberben a kályhák használatba vétettek; s je-lenleg arról gondoskodnak, mint lehetne az asphaltot tü-zelőszert gyanánt felhasználni. Ez ugyan magában véve vívmány és érdekes folledezés; de milyenek lettek Páris szép utcái?!

Árjegyzék a Kolozsvárt július hó 13-án tartott helvásárról, (alsó a. mérő középpár.) Tisztbúza 5 ft. 80 kr. Elegybúza 5 ft. 10 kr. Rózs 4 ft. 56 kr. Árpa — ft. — kr. Zab 2 ft. 50 kr. Török búza 4 ft. 50 kr. Pityóka 2 ft. 62 kr. Marhahus fontja 22 kr.

Szerkesztői üzenet.

M. G. és S. M. uraknak Sz.-Keresztúron. Ismételt be-cses felhívásunkra tudjuk, mikép beküldött, különben is el-késelt ellenesreveléseiket azon egyszeri okból láttuk jónak nem közölni, mivel a közelebb lefolyt udvarhelyzéki követ-választásra vonatkozó illető nyilatkozat, melynek különösen egyik tétele ellen nyilatkoznak tiszt. elvtársaink, sem la-punkban, sem általában hírlapi téren meg nem jelent.

A közönség köréből.

Tisztelt szerkesztő ur! Legyen szives a következő soraimnak becses lap-jában tért engedni.

Az „Erdély” 19-ik számában megjelent a városunk eseményeivel foglalkozó névtelen levél állítólagos szer-kesztésével többen személyemet gyanúsítják. Nekem a tudósított ép úgy mint tartalmához semmi közöm; ha-nem a személyem ellen irányított téves gyanúsításnak eloszlátása tekintetéből, hivatva érzem magam nyilváno-san kijelenteni, hogy azon levelet nem én írtam. — Ha netalán az érdekeltek közül valaki eziránt kételkedik, tegye magát érintkezésbe a fenn emlitett lap szerkesztő-ségével, hol e tárgyban — legalább személyemet érdek-lőleg — biztos felvilágosítást nyerhet.

Maradtam teljes tisztelettel Sramosujvárt, 1871. július 12-én alázatos szolgálja Szvacsina Géza.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről. Jul. 14-ről: 5% Metallique 59.40. 5% Nemzeti kölcsön 68.95. 1860-diki államkölcsön 101.80. Bank-részvények 767. Hitelrészvények 285.20. London 123. 45. Ezüst 121.75. Cs. kir. arany 5.84. Napoleondor 9.84.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.80. Temesi 77.75. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Beküldetett. 7. Egy betegség sem képes a dolicat Revalesciére du Barry-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mi-rigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vese-bajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emész-téshányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyenge-séget, aranyért, vizekört, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émiyegést és hányást, még a terhesség alatt is, húgyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 el-

ismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak. Elismervény sz. 57.942.

Glainach, július 14. 1867. Borzasztó gyomor- és idegbajomban, Isten után egyedül az ön Revalesciére-jének köszönhetem életemet. G o d e z J á n o s, a glainai plébánia provisor.

U. p. Unterbergen, Klagenfurt mellett. Elismervény sz. 62.914.

Weskau, september 14. 1868. Miután idült aranyér, májbetegségek és dugulás ellen évek óta minden lehető orvosi segélyt siker nélkül használtam, kétségbeesésben azon Revalesciére-jéhez

vevők menedéket. Nem tudom a jó Istennek és önnek eléggé köszönni ezen becses természeti ajándékot, a mely reám nézve kiszámíthatlan jótékonyaságot volt.

Steinmann Ferencz. Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciére felnöttek-nél és gyermekeknél 50-szer behozta arát gyógyszerre-kelet szemben.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 ft. 50 kr. 1 1/2 2 ft. 50 kr., 2 1/2 4 ft. 50 kr., 5 1/2 10 ft., 12 1/2 20 ft., 24 36 1/2 ft.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 ft. 50 kr. 24 csészére 2 ft. 50 kr.

48 csészére 4 ft. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 ft. 576 csészére 36 ft.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében Pesten Törökül, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorútcza a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorútcza 134 sz., bel-monostorútcza 175 sz. és fötér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-rospan jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Sebestyéntér 6 sz. ezelőtt kigyóútcza 1 sz.

GOLDSTEIN A.

legnagyobb k. k. folyóáru-üzlete

Pesten, Sebestyéntér 6 sz., ezelőtt 7 évig kigyóútcza 1 sz. ajánlja angol Lastinger-, gyapot-bársony-, patentfonal-, mézgazúg, strupli- és egyéb

NŐ- és FÉRFI-CZIPÉSZ.

lányok nagyban. tárgyak gazdag raktárát, valamint minden ezen szakmába vágó cik-keket bámulatos olcsó áron.

Megrendelések a vidékről pontosan teljesíttetnek. Nagy raktára van továbbá mindennemű rumburgi, creas és hollandi vásznak-ból a legolcsóbb árak biztosítása mellett.

Nagy férfi-ing raktár 1 ft. 20 krtól 10 ftig, nő-ingek 90 kron kezdve, valamint mindenféle gyermekfehérnemű, gallér, kézelő bámulatos olcsó áron.

Egész fűszerelések elváltakatnak s leggyorsabban eszközöl- tetnek.

1-3 (209)

Sebestyéntér 6 sz. ezelőtt kigyóútcza 1 sz.

Wiese és társa

pénzszekrény-gyárosok Bécsben,

főraktár: Ferdinandsstrasse 18. sz.

Ajánlják új javított, kétszer tűzmentes, betörés ellen biztos pénzszekrényeket, a követ-kező leszállított és határozott gyári áron:

Nro. 0	trosszorral, mintegy 4 mázsa	80 ft.
„ 0 1/2	„	95 „
„ 1	„	125 „
„ 2	„	140 „
„ 3	„	170 „
„ 4	„	195 „
„ 5	„	240 „
„ 6	„	280 „
„ 7	„	360 „

Csomagolást s a vaspályához elszállítást is ide étve. Rajzok ingyen és bérmentesen.

A pénzszekrények két garnitur kulccsal vannak ellátva. — A fő- vagy középpár vagy amerikai rendszer szerinti vagy Brahma-Chub. — Levélbeli megrendeléseket utánvét vagy az összeg beküldése mellett pontosan teljesítenek

WIESE és TÁRSA

pénzszekrény-gyárosok Bécsben,

főraktár: Leopoldstadt, Ferdinandsstrasse Nro. 18.

2-25 (205)

Oroszlán-szinkör (a középutca végén)

ma és mindennap CASANOVA FÁNI assz. világhírű állatszelidítőnőnek nagy mű-előadása az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal 4 szakaszban.

Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7 órakor este.

12-*